

YÜZ FIKRA
YÜZ TARİH

Birinci Baskı: 2018

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMUYAYINLARI
IV/A-2-2.5. Dizi – Sayı: 12¹

YÜZ FIKRA YÜZ TARİH

Selâhattin TANSEL

2. Baskı

ANKARA, 2022

Tansel, Selâhattin, 1908-1980
Yüz fıkra yüz tarih / Selâhattin Tansel. —
2. baskı.
Türk Tarih Kurumu yayınları; IV/A-2-2.5.
Dizi-Sayı: 121
İndeks var.
ISBN 978-975-16-3586-0
1. Türk edebiyatı _ Fıkralar. 2. Türkiye _
Tarih _ Kısa hikâyeler. 3. Türk mizahı _
Tarih. 4. Tarihi fıkralar. I. E.a. II. Dizi.
808.882

Atatürk Kültür, Dil ve Tarihî Yüksek Kurumu Yönetim Kurulunun 09.08.2022
tarihli ve 841/24 sayılı kararı gereği 5000 adet basılmıştır.

ISBN

978-975-16-3586-0

Baskı Hazırlık

Onur COŞKUN

Kapak Tasarım

Emine ÇAKIR

Baskı

Sarıyıldız Ofset Ltd. Şti

İvoksan Ağaç İşleri Sanayi Sitesi 1358. Sokak, No: 31 Ostim/ANKARA

Tel: +90 (0312) 395 99 94-95 • email: sariyildizofset@gmail.com

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	IX
1. Senden Başka Kimse Kalmadı.....	1
2. Gölgede Savaş Yapacağız.....	3
3. Kılıksızlığın Cezası.....	5
4. Megabyzos.....	6
5. Serhas ile Kaptan.....	7
6. İşte Babamı Görünüz.....	9
7. İskender ile Porus.....	10
8. En Layık Olana.....	11
9. Hükümdarın Fedakârlığı.....	12
10. Altın Sahibi Olmaktansa.....	14
11. Bari Su İçsinler.....	15
12. Azdurubal ile Karısı.....	16
13. İşte Benim Mücevherlerim.....	18
14. Zamanı Geldi.....	19
15. İşte Kaçıyorlar!.....	20
16. Bunu Al, Bu Daha Güzel Bilenmiştir.....	21
17. Caligula'nın Kudreti.....	22
18. Bu Parada Fena Bir Koku Var mı?.....	23
19. Senin Zahîrin Ben Olacağım.....	24
20. Benim Faydalı Gördüğüm Şey Senin Müslüman Olmandır	26

21. Halifenin Söylevi	28
22. Eğer Ben Bu Kilisede Namaz Kılmış Olsaydım	29
23. Kendin Eřek İken Başka Eřeęi Ne Yapacaksın?	31
24. Senden Tiksinen Yüreklerimiz Hâlâ Göęsümüzde...	33
25. Bu Diři Deve Benimdir	35
26. Hasislik.....	36
27. Mis'ab'ın Kızı.....	37
28. Efendim, Çok Tuhaftır...	38
29. Evet Tanıdım	40
30. Bu Halife řairlerin Dostu Deęil.....	41
31. Bırakınız İlerlesinler	42
32. Müslümanların En Büyüęü Huzurunda Başkalarına Saygı Gösteremem.....	44
33. Artık Sana řarap Veremem.....	45
34. řairin Cevabı	47
35. Ismarladığın Öküzü Getirdim!.....	49
36. Kadı Beřir ile Halife	51
37. Yalan Söylüyor Sarhoř Herif.....	53
38. Meęer Ne İmiř?	55
39. İmparator Ne Yapsın?.....	57
40. Bir Köylü Kadının Zekâsı.....	58
41. Sultan I. Murad'ın Hayreti	59
42. Yıldırım Bayezid ile Macar Elçileri	61
43. Padiřahım Beni Bizans'a Elçi Gönder	62
44. Etrafına Dört Meyhane İster	64
45. Yıldırım Bayezid ile Kont de Never	66
46. Bize Adamın Lüzumu Yok	68
47. Ben, Selçuk Sultanı Alâeddin Gibi Bir Padişah Evladı Deęilim ki.....	70

48.	Sultan II. Murad ile Ođlu Fâtiĥ Mehmed	72
49.	Rumelihisarı	74
50.	Halil'e Neden Müracaat Etmedin?	75
51.	Seni Derviřliđe Kabul Edemem.....	77
52.	Fâtiĥ ile Uzun Hasan'ın Elçileri ve Annesi.....	79
53.	Osmanođlu'nun Kolunu Kanadını Kırdım.....	81
54.	Zehirli řarap Sunan Anne	83
55.	Fâtiĥ Mehmed ile Molla Gürânî	84
56.	Fâtiĥ'in Kadıya Cevabı	85
57.	Gedik Ahmed Paşa'nın Ölümü.....	86
58.	Yavuz Selim ile Piri Paşa	88
59.	Yavuz Selim'in řah İsmail'e Mektubu	89
60.	Selim ile Kazasker Cafer Çelebi.....	90
61.	řahım, Al da Hararetini Gider	92
62.	O Cesur Komutan Sen misin?	93
63.	Yavuz'da Doğruluk	95
64.	Yavuz'un Ölümü.....	96
65.	Biz Sizi Uyanık Biliyorduk	98
66.	Domuzun Yatağında Çocuđun Olmasın.....	99
67.	Damat İbrahim Paşa'nın Kanûnî'ye Cevabı.....	101
68.	řair Yahya ile Rüstem Paşa	103
69.	Kahraman Bir Türk Düşmanı.....	105
70.	řehzade Selim'in Sorusu	107
71.	İşte Gerçekten Bir Gelin Alay1.....	108
72.	Âli ile řair řemsi Paşa	110
73.	Sultan III. Murad ile Özdemirođlu Osman Paşa.....	112
74.	Aynı Akçe ile Ödedi	114
75.	Sultan I. Ahmed ile Kuyucu Murad Paşa	115
76.	Kuyucu Murad Paşa ile Nasuh Paşa.....	117

77. Şimdilik Ben Senin Hakkından Gelirim.....	119
78. Burun Kasım.....	121
79. Hafız Paşa'nın Ölümü.....	123
80. Sultan IV. Murad ile Hekimbaşı Emir Çelebi	125
81. Bu Padişah Kalesidir.....	127
82. Padişahın Komutanlarına Öğüdü	128
83. Tayyar Paşa'nın Ölümü	129
84. IV. Murad ile Leh Elçisi	131
85. Buyurun Cenaze Namazına	133
86. Bostancıbaşının Merhameti	135
87. Sultan İbrahim ile Sadrazamı Sultanzade Mehmed Paşa ..	136
88. Ben Eşeğimi Bağlamazdan Önce Sen Gelirsin	138
89. Elma Gibi Yanakları Varmış.....	139
90. Saraya Odun Göndermeyen Sadrazam	141
91. Bre Kahpe Oğulları	143
92. Kazaskerin Günahları Boynuna Olsun	144
93. Türkler Boş Laf Etmezler.....	146
94. Para Böyle Günler İçindir.....	148
95. Barış Kırk Yıl Sürerse	149
96. Domuz Eti Olsun da Şişte Olsun.....	150
97. Komutanın Akledemediği Şey.....	152
98. Cesaret	153
99. Kaldırın Şu Kâfiri.....	155
100. Fazıl Mustafa Paşa'nın Niş Komutanına Gönderdiği Mektup ve Onların Cevabı	157
DİZİN	159

SUNUŞ

Dr. Selâhattin Tansel Hoca'nın gençlerin eğitim ve öğretiminde istifade etmesi için hazırladığı elinizdeki *Yüz Fıkra Yüz Tarih* adlı eser Eski Çağ'dan Osmanlı son dönemlerine kadar gelen seçilmiş tarihî anekdotlardan oluşmaktadır. Seçilmiş hikâyelerin en önemli özelliği ibret ve ders verme amacını taşıyor olmasıdır.

Kitapta İslam Peygamberi Hz. Muhammed (s.a.v.)'in hayatından iki tarih olayı ve Eski Çağ'dan Osmanlı'ya kadar devam eden tarih serencamında ibretlik konulara değinilmektedir. Bunlar bir tiranın, bir kralın, bir komutanın, bir kisranın, bir imparatorun, bir prensesin, bir sezarın, bir halifenin nasıl bir kimse olduğuna dair örnekler sunmakta, tarihsel simaların tarih kitaplarına geçmiş hayat maceralarından anlatılar sürükleyici bir üslup ile birbirini takip etmektedir.

Dr. Selâhattin Tansel'in "Senden Başka Kimse Kalmadı" başlığı ile başlayan ve "Fazıl Mustafa Paşa'nın Niş Komutanına Gönderdiği Mektup ve Onların Cevabı" başlığı ile tamamlanan *Yüz Fıkra Yüz Tarih* kitabının her fıkrası özenle seçilmiş tarih hikâyeleridir. O, bu hikâyeleri seçerken daha çok Mizancı Mehmed Murad'ın *Tarih-i Umûmi'si*, Ahmed Refik'in *Tarih-i Umûmi'si* başta olmak üzere, Gelibolulu Mustafa Âli'nin *Künhü'l-Ahbâr'ı*, *Lutfi Paşa Tarihi*, *Hammer Tarihi* Tercümesi, *Solakzâde Tarihi*, *Silâhdar Tarihi* ve *Evlîya Çelebi Seyahatnâmesi*'nden alıntılar yapmıştır. Alıntılanan tarih fıkraları düşündürücü, tarihi sevdirci ve dersler çıkarıcı olaylardan oluşmaktadır. Dr. Tansel Hoca'nın elinizdeki *Yüz Fıkra Yüz Tarih* adındaki eserinin yanı sıra Türk Tarih Kurumu yayınla-

rından yayınlanmış *Osmanlı Kaynaklarına Göre Fâtih Sultan Mehmed'in Siyasi ve Askeri Faaliyeti*, *Sultan II. Bayezid'in Siyasi Hayatı*, *Yavuz Sultan Selim* adlı eserleri ile yayınlanması planlanmış olan *Mondros'tan Mudanya'ya Kadar* (4 Cilt)* adlı eseri ve diğer 93 *Seferi-1877 Harbinin Sebepleri*, *Siyasal Tarih Notları*, *27 Mayıs İnkılabını Hazırlayan Sebepler*, *Atatürk ve Kurtuluş Savaşı 1919-1922* adlı eserleri bulunmaktadır.

Titiz araştırmacılığı ve bilimsel tarih yaklaşımındaki klasik sayılabilecek yaklaşımları ile Dr. Selâhattin Tansel'in elinizdeki eseri 1963 tarihinde Ankara'da basılmış ve Millî Eğitim Bakanlığınca öğrencilere, öğretmenlere, okuma evlerine tavsiye edilmiş bir eserdir. Türk Tarih Kurumu olarak bu eseri basmak teklifini Tansel Hoca'nın ailesine götürdüğümüzde duygulandılar ve memnuniyet ile bu teklifi kabul ettiler. Bu eserin basılmasına Tansel Hoca'dan yaptığı anlatılar ile vesile olan Dr. Selâhattin Tansel Hoca'nın öğrencisi emektar hocam Dr. Ahmed Cebeci'nin şahsında öğrencisinin öğrencisi olmak gibi bir ilmî tevarüsün mensubu olmak hissi ile bu eserin yayınlanmasından bahtiyar olduğumu ifade etmek isterim. Bu vesile ile tarihi sevdirci ve tarih bilincini artırıcı mahiyetteki böyle bir eserin yayın hayatına kazandırılması takdire şayandır.

Tarih severlere ve gençlere iyi okumalar dileklerle tavsiye ve takdim ediyorum.

Prof. Dr. Güray KIRPIK
Türk Tarih Kurumu Başkan Yardımcısı
Ankara, 2018

* Eser 2019 yılında Türk Tarih Kurumu yayınları arasında yayımlanmıştır.